

KLL-EXPERT KOMMER ATT SAKNA PATIENTERNA:

*Efter pensionen känns det viktigt
att knyta bra kontakter*

Det är med blandade känslor som professor Eva Kimby går i pension från hematologkliniken vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och Huddinge. Visserligen kommer hon att fortsätta med forskningsdelar av sitt jobb så förändringen blir inte så dramatisk, men klinikdelen lämnar hon nu bakom sig efter över 40 läkarår.

– Jag kommer att sakna patienterna! säger hon.

Professor Eva Kimby reser mycket i jobbet, men hennes bästa reseminne är från en mer privat resa. "Jag och min dotter galopperade fram på stranden på Santa Margarita i Venezuela, det är ett av mitt livs lyckligaste ögonblick", säger hon.

Onkologi i Sverige träffar Eva Kimby en dryg vecka innan hon tar emot en patient för sista gången. Hon är 67 år och säger att den förestående pensioneringen känns som en milstolpe.

– Nu kommer jag att bestämma mer över min tid. Det är en stor förändring.

Som hematolog möter hon människor med allvarliga sjukdomar. Arbetet med patienterna är för henne något som berikar, men som också kan kännas som ett tungt ansvar. Därför tror hon att saknaden efter patientkontaktarna kan komma att blandas med en viss lättnad.

Inför intervjun kommer hon oss snabbt till mötes i folkviolet i den breda korridoren på Huddinge sjukhus, bärande på ett par välfyllda väskor som matchar de röda skorna.

– Jag bär alltid med mig en massa som jag ska läsa. Det kommer så mycket nytt inom mina områden hela tiden och jag läser hellre på papper än på datorn, förklarar hon.

Hennes specialområden är lymföida maligniteter av B-cellstyp, som kronisk lymfatisk leukemi och olika typer av lymfom. Tack vare en intensiv forskning som hon själv i högsta grad bidragit och bidrar i utvecklas behandlingsmöjligheterna på dessa områden snabbt.

att hjälpa de yngre forskarna

Vid exempelvis kronisk lymfatisk leukemi, KLL, den vanligaste leukemin i västvärlden, var symtomlindring med cytostatikumet klorambucil under flera decennier den dominerande farmakologiska behandlingen. I dag finns betydligt fler

läkemedel – och kombinationer av dessa – att välja mellan för olika typer av KLL och för olika stadier av sjukdomen. Bland nytillskotten finns immunmodulerande medel och så kallad målstyrd behandling med monoklonala antikroppar. Eva Kimby var med och drog i gång de nordiska studier som ledde till att antikroppen rituximab inkluderades i arsenalen för indolenta lymfom. Även andra läkemedel har visat sig vara värdefulla och nyligen godkändes exempelvis kinashämmaren idelalisib av EU-kommissionen för behandling av KLL och follikulärt lymfom.

Att möjligheten till individualiserad behandling ökar är en stor fördel eftersom KLL är en heterogen sjukdom med ett mycket variabelt förlopp. Med dagens behandling kan många patienter uppnå långa remissioner med symtomfrihet, även om sjukdomen fortfarande inte botas.

– Jag minns så väl en ung patient som jag mötte som medicine kandidat på Södersjukhuset. Patienten hade leukemi och hennes läkare berättade för mig att de inte hade någon behandling att ge henne, säger Eva Kimby.

– I dag kan vi behandla alla patienter, även när de får återfall finns bra behandlingar att ge. Det är verkligen en mycket positiv utveckling.

FICK BARN TIDIGT

En rask promenad har förflyttat oss till en sittgrupp i entréhallen till forskningscentret Novum mitt emot sjukhuset. Vi slår oss ned i läderfåtöljerna på det blanka stengolvet och Eva Kimby berättar om sin bakgrund och yrkeskarriär. Det är berättelsen om en person som går helhjärtat in för saker och ting och inte i första taget låter sig hindras av motstånd, snarare tvärtom. Hon växte upp i en icke akademisk miljö i Älta i Stockholms södra utkant och var först i släkten med att söka in vid universitet. Efter sex månader på psykologlinjen i Uppsala tröttnade hon på den mycket teoretiskt inriktade undervisningen – ”jag hade trott att det skulle handla om människor” – och bestämde sig för att bli läkare.

Under läkarutbildningen vid Karolinska Institutet 1967-74 träffade hon sin make Anders, som är violinist och spelade i Kungliga Filharmoniska orkestern. De fick sitt första barn medan Eva fortfarande gick på utbildningen, nummer två kom under hennes AT-tjänst och sedan nummer tre. Med hjälp av beslutsamhet, flexibilitet och olika specialarrangemang kunde hon kombinera utbildning och karriärstart med graviditeter och rollen som småbarnsmamma. Ofta kunde hon och hennes man dela på ansvaret genom att de hade så olika arbetstider.

– Jag var jättetidigt på jobbet och han jobbade på kvällarna. Han turnerade mycket och jag började inte resa i jobbet förrän barnen var större, berättar hon.

I dag är de två sönerna och dottern vuxna och har valt andra yrkesvägar än sina föräldrar.

BYGGDE UPP HEMATOLOGKLINIK

Redan under grundutbildningen var hematologi ett av de områden hon fastnade särskilt för. Hon gjorde sin specialistutbildning i internmedicin vid Danderyds sjukhus där hon arbetade inom bland annat neurologi, kardiologi och nefrologi. 1981 blev hon färdig specialist i internmedicin och fyra år

senare specialist i hematologi. Eva Kimby var med under uppbyggnaden av en hematologiklinik på Danderyds sjukhus under 1980-talet och under tiden växte hennes forskningsintresse fram. Hon hade nyligen fött sitt tredje barn när en professor på Radiumhemmet ringde och frågade om hon ville ta sig an ett doktorandprojekt om leukemi. Hon tog med sig baby'n i en korg till mötet med professorn och var snart i gång med projektet. 1989 disputerade hon och fortsatte sedan att forska parallellt med klinikjobbet och undervisning. 1994 fick hon en docentur och året därpå värvade professor Gösta Gahrton Eva Kimby från Danderyd till hematologen vid Huddinge sjukhus och till Karolinska Institutet.

Efter ett kortare gästspel som överläkare vid Södersjukhuset rekryterades hon tillbaka till sin gamla klinik som då hade slagits ihop med hematologikliniken vid Karolinska i Solna. Sedan 2007 arbetar hon vid denna sammanslagna enhet och delar sin tid mellan mottagningarna i Solna och Huddinge. År 2012 utnämndes hon till adjungerad professor i hematologi.

På frågan vad hon är mest stolt över under sitt yrkesliv svarar hon efter en stunds eftertanke:

– Jag har alltid satt patienten i främsta rummet, även när det betytt att man tappar tid på forskningssidan.

Hennes patientfokus gör det svårt att acceptera de förändringar av läkarrollen som gör att administration fyller allt mer av arbetstiden. Hon har ibland problem med att vara lojal mot beslut om förändringar av vården som hon tycker är felaktiga.

– Ett bekymmer för mig är, som för alla läkare, en ökad administrativ börda och att yrkesprofessionens roll försvagats. Vi läkare måste sätta det rent medicinska främst och kunna stå upp för det.

KAN KNYTA IHOP

När Eva Kimby ska beskriva sig själv som forskare säger hon:

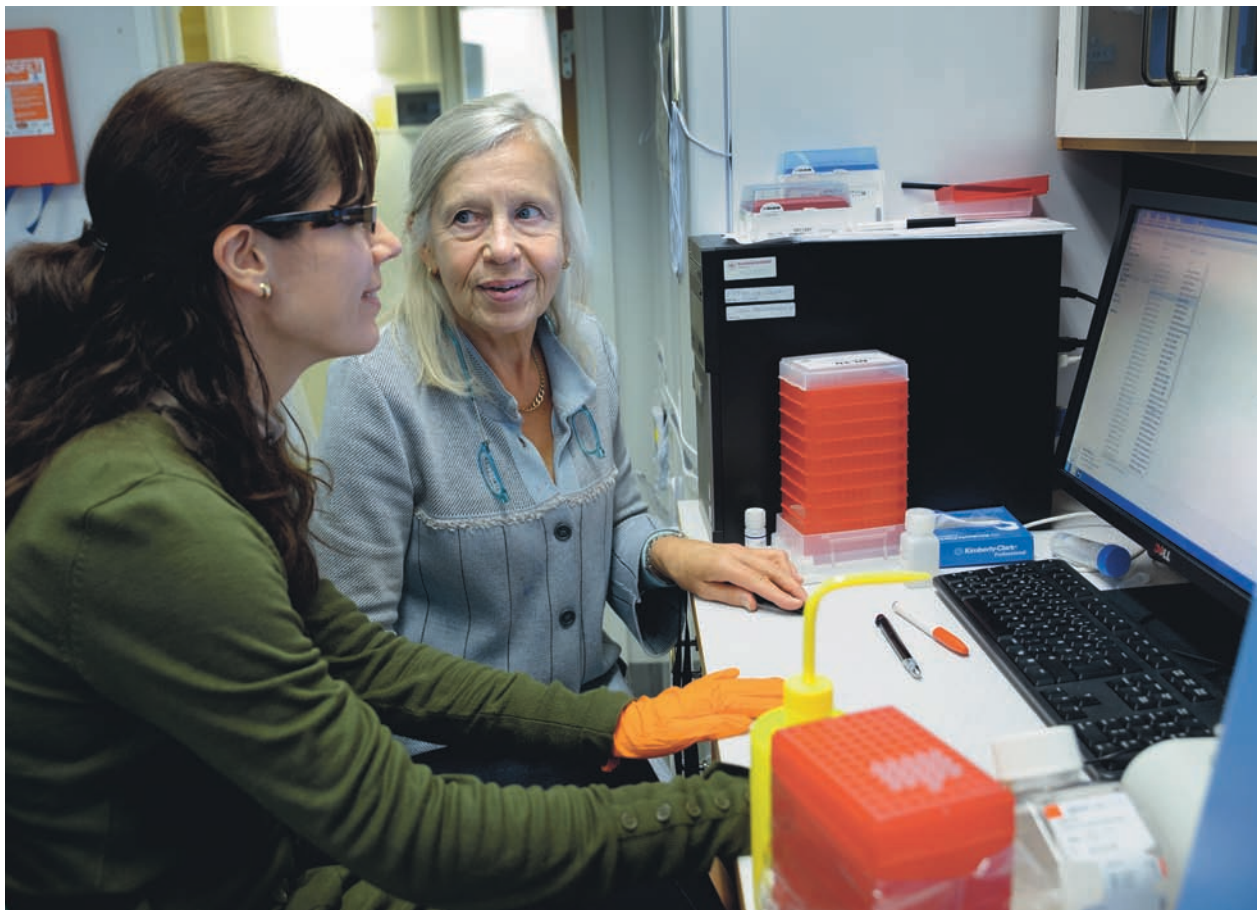
– Jag är främst en kommunikationsperson, ingen labbperson.

Hennes förmåga att se de stora dragen inom ett område och att knyta ihop olika perspektiv, forskningsområden och personer är en styrka som hon använder i smått och stort. Till vardags förflyttar hon sig ofta mellan sjukhuset och forskningscentret, mellan patienterna och laboratoriet där forskarna i hennes grupp arbetar.

– Bland mina viktigaste insatser som forskare är att jag hjälper till att förena kliniska erfarenheter, klinisk forskning och laboratorieforskning, förklarar hon.

Hon har publicerat omkring 150 vetenskapliga artiklar tillsammans med sin egen eller andra forskargrupper och varit huvud- eller medprövare i en lång rad kliniska behandlingsstudier när det gäller bland annat kronisk lymfatisk leukemi och lymfomsjukdomar. En blodcancersjukdom som blivit ett specialintresse för henne är Waldenströms sjukdom, eller Waldenströms makroglobulinemi, en ovanlig kronisk lymfoproliferativ sjukdom som först beskrevs av professor Jan Waldenström 1944.

Eva Kimby har också bidragit till kunskapsutvecklingen på många andra sätt än med egna forskningspublikationer. Hon var bland annat en av initiativtagarna till den svenska KLL-gruppen och till det nationella kvalitetsregistret för KLL. Hon har också engagerat sig mycket i riktlinjearbete

Eva Kimby och hennes post doc Aleksandra Krstic, från Serbien, reser nu en hel del tillsammans. "En viktig uppgift för mig nu är att bidra till att de yngre forskarna kan knyta bra kontakter", säger Eva Kimby.

för att få en mer enhetlig behandling vid olika hematologiska sjukdomar. Både i Sverige och internationellt har hon haft och har fortfarande ledande poster i många vetenskapliga kommittéer och liknande organ. En uppdragstyp som hon gärna fortsätter med är att vara oberoende expert i säkerhetskommittéer för kliniska prövningar.

– Det är ett väldigt viktigt och spännande arbete där man ofta måste ta ställning till svåra etiska frågor.

HJÄLPER DE YNGRE FORSKARNA

Eva Kimby har varit med och arrangerat flera stora vetenskapliga möten och medverkat som föreläsare på ännu fler, runt om i världen. Att den som ser sig som en kommunikationsperson reser mycket är logiskt och hennes lista med besökta länder och världsdelar är lång. Kvällen före intervjun flög hon hem från ett vetenskapligt möte i Istanbul. Som vanligt har hon inte hunnit se särskilt mycket av resmålet.

– Jag hade tänkt gå ifrån konferensen ett tag och titta på staden, men det blev inte av. Programinnehållet var så intressant, jag ville höra alltihop, berättar hon.

När Eva Kimby fyllde 65 år gick hon ned i arbetstid med 25 procent. Den ökade fritiden har hon bland annat använt

till att umgås med barnbarnen och det ser hon fram emot att göra ännu mer nu när hon går i pension fullt ut. Kanske kan hon en dag också förverkliga drömmen om att ha hästar på den lilla 1700-talsgård i Roslagen som hon och maken tillbringar så mycket tid som möjligt på.

Fast mycket av sin tid kommer hon även i fortsättningen att använda i forskningens och undervisningens tjänst. Hon kommer att fortsätta med kandidatundervisning och handledaruppdrag. Och hon kommer att fortsätta att arbeta tillsammans med sin forskargrupp vid Centrum för hematologi och regenerativ medicin, HERM, som har sina lokaler vid Novum.

– En viktig uppgift för mig nu är att bidra till att de unga forskarna kan knyta bra kontakter som de får nytta av framöver, säger Eva Kimby.

Hon är tacksam över att ha ett arbete som engagerar henne så mycket att hon gärna fortsätter:

– Hematologin är så intressant och det händer så mycket hela tiden. Jag har alltid tyckt om att lära mig nya saker och det gör jag fortfarande.

TEXT: HELENE WALLSKÅR
FOTO: BOSSE JOHANSSON

